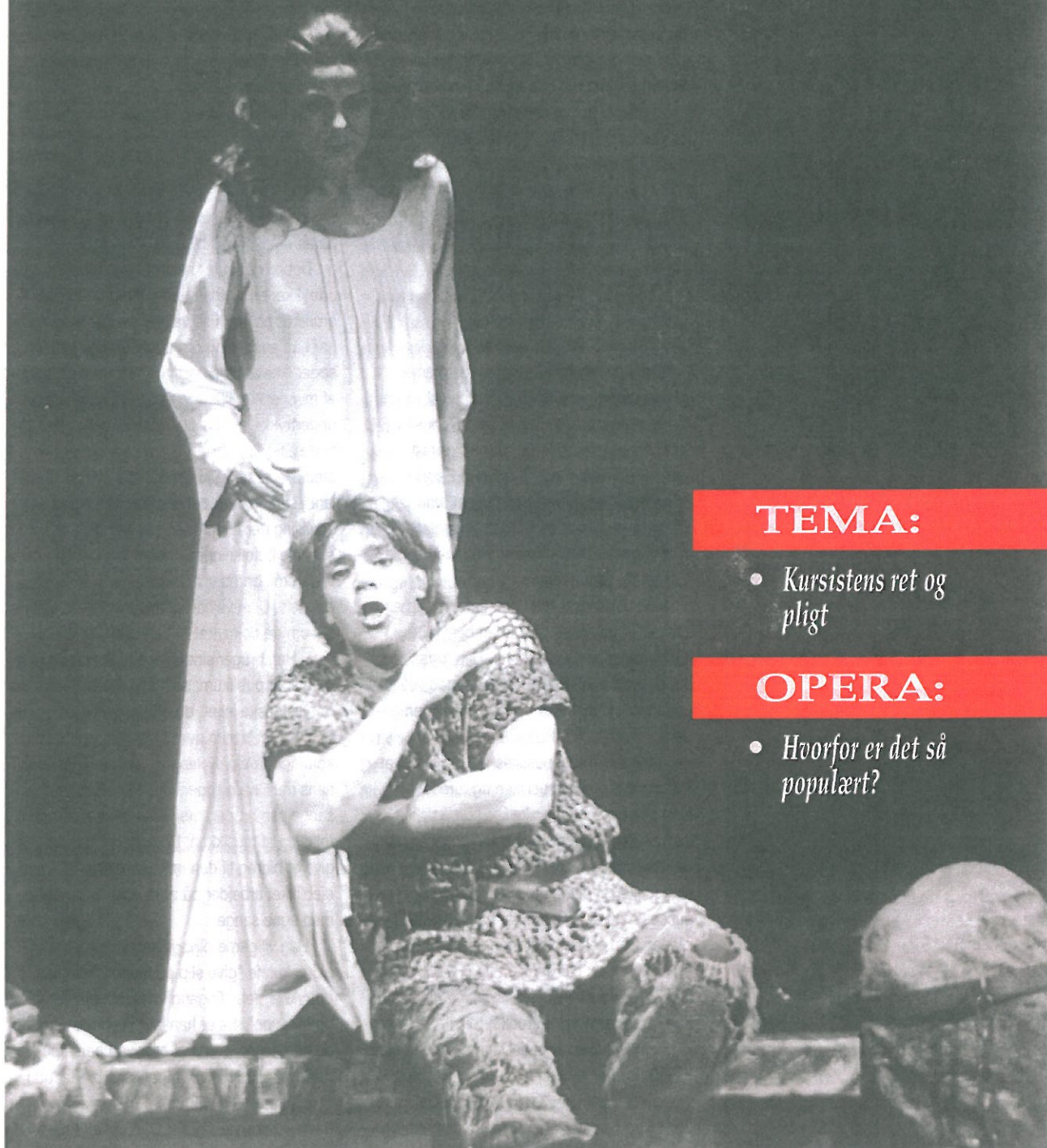

2. ÅRGANG NR 3 SEPTEMBER 1994

NICOLAI

KULTUR AKTIVITET FOLKEOPLYSNING

TEMA:

- *Kursistens ret og pligt*

OPERA:

- *Hvorfor er det så populært?*

NICOLAI

FO's medlemsforenings blad

udgives af:
Frit Oplysningsforbund's
medlemsforening
Ryesgade 7, 2 sal.
8000 Århus C.
Tlf. 86 12 64 22

Ansvarshavende redaktør:
Marketingkonsulent
Carsten Jensen

Redaktion:
Carsten Jensen
Henrik Gram
Mie Skeldrup
Torben Dreier

Forside foto:
Steen Tronsgaard

Oplag:
8000

Opsætning og produktion:
DataGraf Auning AS
Nørgaardsvej 3
8963 Auning

NICOLAI
udkommer 4 gange om året.
Bladet postbesørges til FO's kursusdel-
tagere samt lægges frem på biblioteker
og off. kontorer.

Frit Oplysningsforbund:
FO's medlemsforenings formål er at
udbrede folkeoplysning inden for almene,
økonomiske, politiske, sociale og kultu-
relle emner, samt at arbejde for de
idealer som De Forenede Nationer står
for. Samt at sikre medlemmernes ind-
flydelse på FO's virke.

Ved tilmelding til et af FO's kurser
bliver man medlem af FO's medlems-
forening for 10 kr., som overføres fra
tilmeldingsgebyret.

Hvad er min ret og hvad er min pligt?

Sådan hed et meget aflyttet radioprogram for få år tilbage - om borgernes rettigheder og pligter i forhold til landets love. Det kunne også være overskriften for de følgende 8 sider af Nicolai. FO's medlemsforening har udarbejdet et tema over de regler, rettigheder og pligter, der gælder for vore medlemmer. Med udgangspunkt i de mange forskellige spørgsmål, som kursusdeltagerne stiller til lærere, administration og andre deltagere, søger vi at skabe et overblik over hvad vi

Tom - en musiker i Danmark

Ved første øjekast ligner han det han er - en rigtig musiker. Sort lædervest, langt hår og en cigarett i munden. Tom Donovan, 37 år og irsk folkemusiker fra Dublin, er fast musikalsk inventar på "Paddy Go Easy" i Århus og Odense. Jeg har aftalt et uformelt interview med ham på hans arbejdsplads, hvor vi sætter os ved baren. Han med et glas "Guinness". Jeg med pen og papir.

Med udgangspunkt i det spørgsmål man altid stiller musikere, "Hvordan begyndte det?", indleder vi vores snak. Han fortæller at det begyndte 1978, hvor han var med i et band kaldet "Revolver", der især beskæftigede sig med Rock'n Roll. De blev ikke specielt kendte, men Toms musikalske lyst gjorde, at han holdt fast ved musikken og turede rundt i Irland og England i forskellige musikalske sammenhænge. En dag fik han chancen, som det så ofte sker inden for branchen. Han skulle indspille en plade med irske sange og fik succes med den. Siden har han udgivet 11 plader. Den seneste i starten af september i år. Hans musik har gennem tiden udviklet sig til at være traditionel irsk folkesang med, som han siger, et "twist" af rock'n roll. .

Tom Donovan kom til Danmark første gang i 1993. Han fik tilbud om at spille fast på to nye pub'er, som lige var dukket op. Det var et spring ud i en større verden han dermed tog -

egentlig er en del af, når vi går på aftenskole. Da svarene hidtil er blevet "arkiveret" i spørgernes og svarenes hoveder, har vi i denne udgave af NICOLAI, valgt at bringe dem ud til alle vore medlemmer.

I den senere tid er opera blevet et mere anerkendt fænomen blandt den brede befolkning. Dette har en af Århus' operaelskere, Kirsten Madsen, set lidt nærmere på i artiklen "Hvorfor opera?" Hun beretter også om et kursus hun, sammen med Ældresagen, deltog i i sommer.

Endelig kan vi præsentere et kort interview med Tom Donovan - en irsk folkemusiker i Danmark.

Og må vi så iøvrigt have lov at ønske alle vore medlemmer en god efterårssæson ude på kurserne. ■

og han har siden, ud over det faste job, spillet på en del festivals bl.a. på Thunø.

Det er vigtigt for ham at hans musik udtrykker en historie, uden han dog af den grund er politisk i sit valg af sange. Naturligvis har han en mening om tingene, men han forsøger ikke at tage parti for bestemte grupper af mennesker. Hans vigtigste budskab er, at undertrykkelse af mennesker er det værste der findes. Så er det ligegyldigt hvor det finder sted. På et spørgsmål om hans syn på Nordirland, siger han at det er optimistisk med den udvikling der finder sted nu, men selv om stort set hele befolkningen ønsker fred, vil der altid være små grupper der ønsker at ødelægge det hele. Dem vil han gerne advare imod, uanset om de er knyttet til den ene eller anden side. Han bruger sine sange til at sprede glæde blandt publikum, samtidig med at han med det historiske islæt, de ofte rummer, prøver at få folk til at tænke over tingene. Inspirationen kommer fra bla. Dylan og Lennon. Egenarten i hans musikvalg ligger ikke så meget i hvilke sange han bruger, men i den musikalske fortolkning af musikken. Dog ønsker han selv at give et bidrag til den irske sangskat, idet han i øjeblikket arbejder på at få udgivet en plade med egne sange.

Han vil gerne blive i Danmark, men vil aldrig kunne "give slip på Irland", som han udtrykker det. "Engang imellem tager jeg hjem og lader op". Så er han klar til endnu en periode på scenen, i studiet eller ved baren på Paddy Go Easy, hvor han til slut bryder ud i sangen om "Old Finnegan", der ved sin begravelse viste sig slet ikke at være død.

Hvad er kvalitet i en aftenskole?

* "Det afgørende er vel at læreren er interesseret og engageret i undervisningen"

* "Et kursus skal være spændende, interessant, hyggeligt, lærerigt og sjovt"

* "Kurset skal svare til det annoncerede"

* "Garantiordningen er alletiders. Så skal man ikke tænke på om kurset starter, men glæde sig"

* Udpluk fra FO's kvalitetsundersøgelse

Kan man overhovedet snakke om en mere eller mindre kvalitetspræget aftenskole. I givet fald - hvori består den så?

Frit Oplysningsforbund har undersøgt ca. 600 kursisters holdning til aftenskolen, dens tilbud og kvalitet. Undersøgelsen har lært os meget om, hvad der skal til for at skabe et godt kursus - og at det ofte er meget små forhold, der påvirker indtrykket.

Først og fremmest hænger en vurdering af aftenskolens kvalitet sammen med de forventninger, deltagerne selv har. Og da forventningerne naturligt nok er meget forskellige, bedømmes kvaliteten også forskelligt. Der skal i en aftenskole være plads til mange holdninger, ønsker og krav - og rum for både dem der vil slå rekorder, dem der vil have et stort fagligt udbytte - og dem der vil slappe af og være sociale.

Men det går ikke at have dem på samme hold, hvis de meget forskellige forventninger skal indfris - på en kvalitativ måde.

Højt informationsniveau

Det overordnede kvalitetsmål for Frit Oplysningsforbunds lærere og administration er at informere så godt som overhovedet muligt - og at leve op til de forventninger, FO selv er med til at skabe. Informationsniveauet skal være højt både før og efter undervisningen

begynder. Og FO skal være klar over, hvilke forventninger deltagerne møder op med: Om undervisningens indhold og form, om lokalerens standard, om udbyttet.

Samtidig skal FO sikre, at der er så få ændringer af tid og sted som muligt, og give en direkte og hurtig information til kursisterne, hvis det ikke kan undgås at ændre eller aflyse.

Håndbog for FO kvalitet

FO har internt lavet en håndbog i de krav til kvalitet, FO selv stiller. I den beskrives problemfelter og mål for kvaliteten samt metoder til at løse problemerne og kontrollere kvaliteten. Altsammen for at holde gang i arbejdet med hele tiden at hæve kvaliteten.

Til efterårssæsonen 1994 har FO sat en del af kvalitetshåndbogens idéer igang. For nogens vedkommende som forsøg med udvalgte kurser. Det fortæller vi nærmere om her. ■

Tilmelding og betaling

Skal FO nu også have mit cpr-nummer ?

Nej, ikke det hele, men FO skal foruden dit navn og adresse også have din fødselsdato. Det skyldes, at kommunen skal kunne tjekke, at der faktisk har været rigtige, levende mennesker på kurset, og at de har betalt for det. Ellers nægter kommunen at udbetale tilskuddet til lærerlønnen.

Hvor kan jeg få bøgerne ?

Måske har du lyst til at gå ud at købe bøger eller materialer med det samme, fordi du er spændt på at komme igang. Men det skal du endelig ikke gøre. Selvom det står i kataloget eller undervisningsplanen hvilke bøger eller materialer, du skal bruge, skal du aldrig købe noget, før du har været til den første undervisningsaften.

Tilmelding til et kursus gælder først, når der er betalt for det

Når du finder et eller flere kurser, du er interesseret i, melder du dig til ved at betale. Enten på FOs kontor eller ved, at du sender pengene på check eller giro.

Tilmelding på kontoret

Fra kataloget udkommer, og til kurserne er gået igang i september, er FOs kontor i Ryesgade 7, 2.sal åbent for tilmelding mandag - fredag kl. 10 - 18. Her bliver du altså tilmeldt på stedet. Du kan også melde andre til, hvis du betaler for dem samtidig.

Tilmelding med giro eller check

Husk at tilmeldingen først gælder, når FO har fået en check eller har registreret betalingen på girokontoen. Det sidste kan snildt tage 5 - 7 dage, så der kan være risiko for, at et hold bliver overtegnet eller måske aflyst, hvis der er en deltager for lidt, men dine penge er på vej. Den sikreste måde at tilmelde sig på er altså at tage op på kontoret eller få en til at gøre det for sig.

Priser

Priserne er udregnet efter, at de skal dække deltagerens del af lærerlønnen og administrationsomkostninger. Til særligt udgiftskræven- de kurser, som f.eks. glasblæsning, kan der

være indregnet materialeudgifter og værktøjsleje i prisen.

Lærebøger og andre undervisningsmaterialer

I de kreative fag bruges der forskellige redskaber og materialer. Det skal kursisterne normalt betale for selv. I fremmedsprogskurser bruges der som regel lærebøger, som kursisterne selv skal anskaffe.

Røde priser

Århus Kommunes særlige tilskud til efterlønnere, pensionister og handicappede

Kommunen giver et ekstra tilskud til disse mennesker for undervisning, der ligger før kl. 17. Tilskuddet gives til højst 9 undervisningstimer om ugen. De røde priser i kataloget viser, hvad kurset så kommer til at koste. For at få denne pris, skal man ved tilmelding opgive fuldt cpr-nummer, og handicappede skal underskrive en handicapertklæring.

Tilskud til arbejdsledige

Arbejdsløse i A-kasse kan også få det særlige kommunale tilskud. Det kræver, at de ved tilmeldingen afleverer en gul seddel med arbejdsformidlingens stempel. Stempet må højst være en måned gammelt. Også her kan man kun få tilskud til undervisning før kl. 17 og højst 9 timer om ugen.

Undervisningsplan

De meget korte kursusbeskrivelser, der er plads til i kataloget, giver ikke altid en klar fornemmelse af, hvad et kursus kommer til at indeholde. Derfor laver lærerne også en supplerende undervisningsplan, som alle interesserede kan få at se. Den giver detaljerede oplysninger om kurset. Hvordan timeplanen ser ud, hvad læreren regner med at nå fra gang til gang, hvilke bøger der evt. skal bruges, og om der eventuelt er ekstra materialeudgifter.

Kursuskataloget udkommer i august

Efterårskataloget trykkes i 135.000 eksemplarer og ligger parat til distribution i begyndelsen af august. Det bliver lagt ud i biblioteker, forretninger og indkøbscentre, og den første onsdag efter skolernes sommerferie bliver det husstandsomdelt.

Kvalitetsmål

Det er FOs mål at holde lave priser, men da de hænger nøje sammen med det offentlige tilskud, kan de ikke være lavere. I stedet

giver FO nogle tilbud, der kan være hjælp til en stram økonomi:

Ratebetaling i to eller tre rater, afhængig af beløbs størrelse. Det kræver, at man melder sig til i så god tid inden sidste betalingsfrist, at der kan blive et par uger

eller mere mellem raterne. Ordningen koster 50 kr. i administrationsgebyr.

Familierabat på 50 kr. pr. person, når flere medlemmer af samme husstand melder sig til på én gang - også selvom det er til forskellige kurser.

Hvad er det rigtige hold for mig?

Hvilket kursus er det bedste for mig?

Mange mennesker er i tvivl om hvilket kursus, der passer dem bedst. Hvis de vil tage et engelskkursus, hvilken sværhedsgrad passer så til dem? Eller hvis de skal på et bevægelsehold, hvilket aktivitetsniveau vil så passe dem?

Flere oplysninger på kontoret

Tal med personalet på kontoret. Folkene her kan fortælle mere om kurset, og de kan give dig lærerens kursusplan med flere detaljer om kurset.

Spørg læreren

Du er velkommen til at ringe til læreren og få en snak for at få en fornemmelse af, om kurset passer til dit gemyt og niveau. Nogle af

lærerne kan du møde på FOs adresse nogle dage i august.

Tag en hurtig sprogtest

Hvis du vil melde dig til undervisning i et af fremmedsprogene og er i tvivl om hvilket trin, der passer til dig, kan du lave en hurtig lille sprogtest på kontoret. Den tager kun 5 minutter, og resultatet giver dig et godt fingerpeg om hvilket sprogtrin, du får mest ud af.

Hold, som vi garanterer kommer i gang - FOs holdstartgaranti

1. september udpeger vi hold, som vi giver garanti for, kommer igang.

14 på et hold

Forudsætningen for, at et hold kommer igang, er at der er tilmeldinger nok. Hvis der er for få, der er interesserede i et kursus, kan økonomien ikke hænge sammen, og det bliver ikke sat igang.

Erfaringerne viser, at de fleste kursister melder sig til højst en uge før undervisningen begynder. Det vil sige, at den 1. september er der ikke ret mange hold, der er kommet op på det antal deltagere, der skal være. Alligevel udvælger FO på denne dag en masse hold, hvor vi garanterer, at undervisningen kommer igang til tiden, også selvom det skulle ske, at de ikke bliver fyldt.

Hold med for lille tilmelding

Holdstartgarantien betyder ikke, at de hold, som administrationen ikke tør garantere for, fordi der er meget få tilmeldinger, automatisk aflyses. I stedet udsættes undervisningsstarten en uge eller to, og der gøres en ekstra indsats for at skaffe tilmeldinger.

Fortrydelse

Du kan fortryde en tilmelding indtil ti dage før kursusstart. Du kan blive flyttet til et andet tidspunkt eller et helt andet kursus. Du kan også få pengene tilbage, dog minus et administrationshonorar.

Kommer mit kursus igang?

Hvad nu, hvis der er alt for få tilmeldinger til mit hold?

FOs kvalitetsmål: holdstartgaranti

I september 1993 indførte Frit Oplysningsforbund som det første oplysningsforbund holdstartgaranti. Det vil sige, at den 1. september vurderer administrationen hvilke hold, der har god udsigt til at blive fyldt op.

Disse kurser giver administrationen startgaranti for.

Holdstartgarantien er et kvalitetsforsøg til fordel for både kursister og lærere, men med en økonomisk risiko, fordi den har betydet, at der er kommet hold igang med færre end 14 deltagere. I 93 blev der givet holdstartgaranti for halvdelen af kurserne.

Undervisningen

Kan holdet beslutte at lave kursusedholdet om?

Måske vil I gerne have læreren til at lære jer noget, som ikke er med i kursusplanen. Det diskuterer I så, og de ændringer, der er enighed om, tager I med. Det skal selvfølgelig ikke forstås sådan, at et klassisk guitar-hold bliver til rock-guitar. Måske viser det sig, at I kan starte på et højere niveau, end læreren havde planlagt. Til gengæld kan der så blive tid til nogle teknikker, som ikke var med i planen. I skal også finde ud af, om I vil holde små pauser hver time eller én lang pause midt i, eller hvad I nu enes om.

Kan jeg komme på et hold, efter det er gået igang?

Det kursus passer mig overhovedet ikke!

FOs kvalitetsmål

Ingen kan love, at kortfristede aflysninger helt kan undgås, men Frit Oplysningsforbund vil hele tiden sammen med lærerne arbejde på at mindske problemet. Det kan ske ved at lave vel-fungerende telefonkæder og ved at råde over kvalificerede afløser, der kan træde til med kort varsel.

Undervisningen begynder

De første hold begynder med undervisningen i den anden eller tredje hele uge i september, 90 % af undervisningen går igang i denne uge. Bortset fra weekendhold og foredrag er det kun få hold, der starter senere.

Første undervisningsaften

Første undervisningsaften spiller en særlig rolle i aftenskolen. En af grundidéerne i den danske folkeoplysning og dermed i aftenskolenes undervisning er engagement både fra lærernes og kursisters side. Der lægges altså op til, at deltagerne ikke bare kommer og sætter sig på deres stol for at tage imod,

Tilmelding efter at undervisningen er begyndt

Det kan for det meste godt lade sig gøre, men du må selvfølgelig acceptere de ting, som holdet og læreren blev enige om den første aften. Derfor er det altid en god idé at ringe til læreren først, for at finde ud af, hvordan forløbet bliver, og om det eventuelt er for svært at springe ind på holdet efter en eller to undervisningsaftener.

Fortrydelse

Hvis du efter første eller anden undervisningsgang kan se, at det har været en misforståelse, at du meldte dig til dette kursus, kan du snakke med læreren eller FOs kontor om mulighederne for at blive overflyttet til noget andet.

Weekendkurser, klippekortkurser, foredrag

Klippekort

Et særligt tilbud inden for bevægelsesfagene er kurser, hvor man køber et klippekort med ret til at deltage i f.eks. 20 timers undervisning. Man kan selv bestemme, hvornår man vil gå igang, om man vil gå en eller flere gange om ugen, om man vil gå på skiftende ugedage osv.

men at de "blander" sig, giver læreren modspil, stiller spørgsmål, rejser diskussioner, samt kommer med idéer og ønsker til kursets indhold og forløb.

Lektioner og pauser

En undervisningstime i aftenskolen er ikke det samme som en klokke-time. Derfor er der nogen, som foretrækker at kalde det en lektion, og sådan en er på 55 minutter inklusiv 10 minutters pause.

Når det hedder 55 min. inkl. pauser skyldes det, at i folkeoplysningen er pauserne en del af "undervisningen". Det sociale samvær, gensidig inspiration og samtale er vigtige dele af aftenskolenes, og på mange hold enes man om at samle pauserne sammen til én lang midtvejs, hvor man så får ekstra god tid til at snakke sammen.

Aflysninger

Det kan blive nødvendigt at aflyse en undervisningsaften med kort frist f.eks., hvis læreren bliver syg. Der bliver altid sat en aflysningssted op, men det er vigtigere, at du får besked, inden du når at tage afsted. Derfor beder læreren altid om deltagerens telefonnumre, så der kan ringes besked, evt. i form af en telefonkæde, hvor nogle kursister ringer videre til andre. Kursister, der ingen telefon har, må aftale en anden måde at få besked på.

Erstatning for aflyste timer

Kursisterne har krav på at få det antal undervisningstimer, de har betalt for. Derfor skal læreren altid tilbyde erstatningstimer, hvis en aften har måttet aflyses. Det sker som regel ved at forlænge kurset i sidste ende. Hvis der ikke er mulighed for det, prøver deltagerne og lærerne i fællesskab at finde et tidspunkt, så der kan undervises en ekstra gang i en uge.

Weekendkurser, temadage og foredrag

Der holdes en del weekendkurser og nogle endagskurser og en del foredrag i sæsonens løb. Tilmeldingsfristen til dem er en uge før. Som altid gælder tilmelding fra det tidspunkt, hvor FO modtager betalingen.

Ferie, lokaler m.m.

Hvorfor står lokalerne ikke altid i kataloget ?

Problemet er, at der ikke kommer endeligt tilsagn om hvilke lokaler, FO får på en skole, inden kataloget går i trykken. Derfor er det tit kun skolens navn, der står ved kurset, ikke lokalenummeret. Selv, når der kommer besked, kan FO ikke være sikker på, at der ikke sker ændringer, inden vi når frem til efteråret.

Klager modtages ikke

Det kan selvfølgelig være en måde at sikre sig mod utilfredshed på. Men en logisk følge af FOs ønske om at holde højst mulig kvalitet er, at alle klager tages alvorligt. En klage er jo symptom på, at kvaliteten har svigtet et eller andet sted, og ud over at svare klageren skal administrationen også stræbe efter, at det ikke gentager sig for andre.

FOs kvalitetsmål

Det er FOs mål at have de bedst egnede lokaler til formålet og give kursisterne sikker besked om, hvor kurserne foregår, så tidligt som muligt.

Ferier og fridage

Hovedreglen er, at når folkeskolerne lukker, som f.eks. i efterårsferien, er der ingen undervisning i aftenskolen. Det sker også, at et hold af en eller anden grund enes om at springe en dag over. Hvis du er i tvivl, om

der er undervisning på et tidspunkt, skal du ringe til læreren. FOs kontor får ikke automatisk oplysning om de enkelte holds egne aftaler.

Lokaler

Aftenskolernes undervisning foregår for det meste i kommuneskolerne, som jo ellers står tomme om aftenen. Kommunerne har pligt til at skaffe gratis undervisningslokaler til aftenskolerne. Det er med til at holde kursusrisere nede.

Ulempen er, at ikke alle kan komme i de bedst egnede lokaler. Hvis FO kun kan råde over ét musiklokale, men har flere parallelle musikhold på samme skole, må nogen af dem klare sig med et almindeligt klasselokale.

Det er et kompliceret puslespil for skolenes pedeller at fordele lokaler. Det er jo ikke

kun FO, der skal findes lokaler til. Også de andre aftenskoler kommer med bestillinger. Alle skal have mulighed for at være der, så det dur ikke at lægge et højtspillende musikhold i nabolokalet til et sproghold.

Kvalitetsmærkning af lokaler

Som et forsøg indeholder FOs efterårskatalog en bedømmelse af nogle af de steder, hvor bevægelseholdene holder til. Med symboler viser kataloget, hvordan f.eks. badeforhold er på den pågældende skole, om der er separat omklædning, adgang til kantine og lignende.

Klager

Hvis du har noget at klage over, er proceduren, at du kontakter FOs administration. Måske bliver du bedt om at sende en skriftlig klage. Under alle omstændigheder kommer administrationen med et svar. Er du ikke til-

freds med svaret, kan du sende klagen til formanden for Frit Oplysningsforbunds bestyrelse, som sørger for, at bestyrelsen tager stilling.

Sidste undervisningsaften

art

Skal jeg udfylde det skema ?

Du har måske været på charterrejse og er blevet bedt om at udfylde et spørgeskema under hjemrejsen. Det bliver mere og mere udbredt også ved afslutning af undervisning, fordi det er en god måde at lave kvalitetskontrol på. Det er klart, at både lærerne og administrationen hører ris og ros en gang imellem, men spørgeskemaerne giver et mere dækkende udtryk for kursisternes opfattelse af kursusforløbet. Det er frivilligt at udfylde skemaet, men vi håber, du vil have ulejligheden, hvis det bliver uddelt på dit hold.

Hvorfor kan man ikke tage eksamen?

Det hænger sammen med det helt specielle danske begreb Folkeoplysning. Idéen om et oplyst folk drejer sig ikke om eksaminer eller præstationer, men om nysgerrighed, om spørgelyst, om trangen til at forstå, hvad der foregår og ikke lade sig binde noget på ærmet. Den viden kan ikke måles. Derfor er der ikke eksaminer i folkeoplysningen, heller ikke i aftenskolen, men man kan godt blive undervist op til eksamensniveau, og så kan man melde sig til eksamen på en skole. Det hedder at gå op som privatist.

Alt efter, hvor mange timer et kursus er på, ligger sidste undervisningsgang i efteråret i november eller december. Undtaget er selvfølgelig de kurser, blandt andet mange af sprogkurserne, der forløber over et år.

Afsluttende spørgeskema

På ca. hver 10. hold vil deltagerne den sidste undervisningsgang i efteråret blive bedt om at udfylde et spørgeskema. Det kan gøres på under fem minutter ved at afkrydse svarmuligheder på 8 - 10 spørgsmål. Skemaet er anonymt, og det skal bruges af FOs administration til at følge kvaliteten i kurserne, sådan som kursisterne bedømmer den. På den måde kan vi hele tiden se, om kvalitetsarbejdet er godt nok.

Diplom

Hvis du beder om det, udsteder læreren et diplom til dig. Det dokumenterer, at du har deltaget i så og så mange timer med det og det indhold. For det meste uddeles diplommet den sidste gang, men det kan også ske, at det bliver sendt til deltagerne bagefter.

Hvad med at komme videre ?

Nogle kurser bliver automatisk fulgt af kurser på et højere trin det følgende år. Men på et tidspunkt når du måske så langt med dine kundskaber, at du ikke kan komme længere inden for aftenskolen. Så tal med læreren om, hvad du vil få mest ud af at gå igang med.

Aktiviteter i tilknytning til undervisningen

Det er en vigtig kvalitet i folkeoplysningen, at der er plads til andet end lige det, der står i undervisningsplanen.

Folkeoplysningsloven tillader, at man bruger en del af det kommunale tilskud til andet end løn. Det kan være aktiviteter på det enkelte hold eller for flere hold sammen.

Det vil FO gerne opmuntre til, og det er vores mål at komme med tilbud til lærere og kursister, som de kan benytte sig af, som det passer ind i deres undervisning og uden, at det koster ekstra.

FOs kvalitetsmål:

Der skal altid være mulighed for at bygge videre på den viden og de kundskaber,

kursisterne opnår, så længe det kan ligge inden for folkeoplysningens, frivillige, eksamensfri rammer.

Før sæsonen

10 gode kursusråd

- 1 Vær aktiv i diskussionerne
- 2 Hold dig til sagen
- 3 Vær en opmærksom lytter
- 4 Afbryd ikke, undgå privat snak
- 5 Vær ikke bange for at sige din mening
- 6 Del dine erfaringer med de andre
- 7 Lad de andre deltagere få tid til også at sige deres mening
- 8 Husk at andres synspunkter kan give dig nye impulser
- 9 Mød til tiden, så spilder du ikke andres tid
- 10 Husk at udbyttet af kurset afhænger af din egen indsats

S tartsuddet til efterårssæsonen gives, når FOs administration indkalder alle lærere til lærermøder i marts/april. Her snakker man først om, hvordan forårssæsonen er gået, og om lærerne har mødt nogle problemer, der skal løses til næste sæson.

Kurstilbud

Ellers er mødets formål at sætte lærerne igang med at tænke over hvilke kurser, de kan tilbyde til næste sæson. Om der er nogle, der trænger til at blive moderniseret, om der er forslag til helt nye kurser, der ikke har været udbudt før, men som der ser ud til at være interesse for.

Kursusudvalget

Aftenskolernes tilbud bestemmes jo af udbud og efterspørgsel. Der er kurser, som altid har været der og sikkert altid vil være der, som f.eks. fremmedsprog, musik og andre kreative fag, medens edb i sagens natur er et nyere fænomen. Det gælder også kurser i f.eks. drømmetydning og kropssprog, som fik et stort opsving i i 80'erne.

Lærere

Frit Oplysningsforbund har et godt hold af engagerede og velkvalificerede lærere. Mange af dem har undervist hos FO i mange år, men der kommer hele tiden nye til. Det er ikke nok, at lærerne har en stor viden på deres felt, de skal også være engagerede i faget og i aftenskoleidéen. Altså i undervisning af voksne, der deltager frivilligt, som både er ude efter viden og inspiration, og som derfor skal have medindflydelse på kursets indhold.

De fleste nye lærere kommer til FO efter anbefaling af en nuværende lærer. Det sker

selvfølgelig, at der dukker helt ubeskrevne blade op, nogle, der f.eks. selv kommer med forslag til helt nye kurser. Ingen lærer får lov at gå igang med undervisning, førend de har været til en meget grundig samtale med administrationens mest erfarne medarbejdere.

Kursusbeskrivelser til kataloget

Lærernes tekster til efterårskataloget skrives i foråret rent af administrationen og diskuteres med læreren. For nogles vedkommende er det "genbrug", fordi det er en gentagelse af velafprøvede kurser, selvom teksterne selvfølgelig altid opdateres. Tekster til helt nye kurser granskes meget nøje, fordi den kortfattede tekst skal give de bedst mulige oplysninger om, hvad kurset egentlig går ud på.

NICOLAI

KULTUR AKTIVITET FOLKEOPLYSNING

NICOLAI

er navnet på FOs medlemsforenings
nye blad, der udgives som et forsøg med
fire numre i 94/95.

Det sendes til alle, der er eller har været
tilmeldt et kursus hos FO inden for
de seneste år.

Nicolai fortæller løst og fast om FO
og skaber debat med temanumre. Bladet vil også
indeholde tilbud til alle FOs kursister om at gå
til arrangementer ud over deres egen undervisning.

Dermed får de lejlighed til at engagere sig
i andre emner og aktiviteter, samt
møde deltagere fra andre hold.

AKTIVITETER

på tværs

Opera landskamp

Tyskland mod Italien

Her er chancen for at få mere viden om to af operaens mest markante komponister i et spændende foredrag med Mogens Helmer Pedersen, docent v. Det jydsk Musikonservatorium. Han tager modsætningerne mellem Wagner og Verdi op. Hvad adskiller de to opera-giganter?

Dette belyses bl.a. gennem eksempler, hvor man kan lytte til nogle af vor tids største sangere.

Opera for sjov

Som optakt til Den jyske Opera's opførelse af "Orfeus i underverdenen" af Offenbach, giver vi her vore medlemmer mulighed for at høre om operetterne i Wien og Paris.

Kærlighed og forelskelse, intriger og løjer som i "Flagermusen" er nogle af de ting som Mogens Helmer Pedersen kommer ind på i sit herlige foredrag.

En aften på "Restaurant René"

Har du interesse i god mad og i hvordan en 1. classes restaurant fungerer, har du her chancen for alle tiders aften på "René" på Klostertorv.

Aftenen byder på rundvisning i restaurantens køkken, en snak med de ansatte om dagligdagen, deres arbejde og betjeningen af gæsterne. Naturligvis sluttet der af med en god middag, hvor du kan få bekræftet de indtryk du har fået i løbet af aftenen.

Irsk Aften

Vi gør det igen. Det er lykkedes os at arrangere endnu en hyggelig aften med Tom Donovan på "Paddy Go Easy".

Han fortæller om livet i Irland, krydret med masser af kendte og ukendte irske folkesange, som du naturligvis kan synge med på. Invitér kone kæreste eller dit kursushold med til en dejlig musikalsk aften. ■

Se Servicesiden bagerst i bladet

FOTO: STEEN THONSGAARD

Hvorfor opera?

Hvordan kan det være, at operaen idag er ved at blive en af de mest populære kunstarter for voksne mennesker? Folk strømmer til operaforestillinger som aldrig før, og Wagner-opførelserne i Århus har været en stor succes med fulde huse og flot omtale i alle aviser. Men også foran fjernsynsskærmen er der gode oplevelser at hente - med de stadig mere populære operaudsendelser.

Alt dette kan jo ikke bare forklares med de tre mega-tenorer, Pavarotti, Careras og Domingo's optræden som optakt til nogle af vore store sportsbegivenheder (selvom det givetvis har fået mange til at lukke øjne og ører op). Den såkaldte "Pavarotti-effekt". Næh - der skal nok andet og mere til for at give svaret:

I en tid hvor næsten alt opleves splittet og usammenhængende leverer en operaforestilling en overskuelig, sammenhængende og afsluttet fortælling. Når tæppet falder, har vi været hele dramaet igennem i et intenst nærvær med sangere og orkester, og det opleves som noget uhyre tilfredsstillende, at der ikke er mere at spørge om, men sikkert en stor oplevelse at tage med hjem. Det blev "en aften man vil kunne huske".

Og hvad kommer så denne store oplevelse af? Ja, først og fremmest handler opera om følelser, de store følelser: Det er den store kærlighed, det store had, det store magtbegær, den store sejr og det store nederlag.

I operaen er der plads til alt andet end netop middelmådigheden. Og det er nok derfor vi elsker dem.

Som århusianer bliver man derfor også stolt, når man ser at Århus er kommet med på det europæiske operalandkort. Folk kommer rejsende fra mange lande for at se forestillinger som "Ringene", den århusianske udgave af Wagners kendte operacyclus.

At interessen er stor blev understreget af et ugekursus, som undertegnede i samarbejde med Ældresagen, stod for i sommerferien. Titlen var "Wagners Siegfried" og der blev lyttet, talt og sunget så det var en lyst. På besøg i Musikhuset, blev der talt med de forskellige praktiske folk bag scenen og vi havde besøg af "Siegfried", operasangeren Stig Fogh Andersen, der fortalte jævnt og muntert om sit liv og karriere.

Da vi sidst på kurset sad i Musikhuset og tæppet gik for Siegfried, var forventningen og glæden stor blandt alle deltagerne. Og oplevelsen - ja den delte vi med hinanden dagen efter, og vi fik alle "den aften ingen af os nogensinde glemmer". En stor succes, som alle var enige om skulle gentages til næste sommer, hvor vi mødes for at opleve Wagners "Ragnarok". ■

Kirsten Madsen
Operaelsker

Servicesiden

På **SERVICESIDEN** lister vi de aktiviteter op, som vi mener kunne interessere vore kursister. Det drejer sig om aktiviteter, der giver deltagerne fra forskellige hold mulighed for at prøve noget nyt og møde andre mennesker.

WAGNER OG VERDI

Man d. 24. okt. kl. 19.30
Et flot og spændende foredrag om to af operaens markante komponister.
Sct. Annagades skole
Pris: 50 kr.

OPERA FOR SJØV

Man d. 31. okt. kl. 19.30
Kom og hør om operetterne i Wien og Paris. En spændende optakt til "Orfeus i underverdenen".
Sct. Annagades skole
Pris: 50 kr.

EN AFTEN PÅ RESTAURANT

Tor. d. 20. okt. kl. 19.00
Et spændende og velsmagende besøg på "René", hvor du lærer om restaurantlivet.
Frue Kirkeplads 1
Pris: 250 kr.

IRSK AFTEN

Fre. d. 11. nov. kl. 19.30
Spændende arrangement med fællessang på engelsk.
Tom Donovan leverer musikken.
Du leverer hyggen
Åboulevarden 60
Pris: 35 kr.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til FO på telefon 86 12 64 22. Du er også velkommen til skrive til os om stort og småt, ris og ros. Send brevet til FO's medlemsforening, Ryesgade 7, 2. sal, 8000 Århus C.

Frit Oplysningsforbund tilbyder følgende kurser:

DAGSKOLE

Fremtidens reklametegnere 150 timer kr. 4480/4300*
1621 ma-fr 09.00-14.30 Badstueg.9 31. okt.

KROP & BEVÆGELSE

Efterfødselskursus 20 timer kr. 345/270*
0073 on 13.40-16.40 Kystvejen 5 16. nov.
Fødselsforberedelse i vand 20 timer kr. 350
0095 ti 16.00-18.20 Frydenlundsskolen 15. nov.
0096 to 19.00-21.20 Frydenlundsskolen 17. nov.
Lørdagsmassage for par 6 timer kr. 115/90*
1633 lø 10.00-15.30 Brobjergskolen 29. okt.
Lørdagsmassage for par 6 timer kr. 115/90*
1635 lø 10.00-15.30 Brobjergskolen 10. dec.
Førstehjælp 12 timer kr. 200/155*
4595 lø-sø 10.00-15.30 Brobjergskolen 8. okt.

KREATIVE FAG

I festens tegn 6 timer kr. 115/90*
1469 lø 09.00-14.30 Brobjergskolen 5. nov.
At tegne ansigter 6 timer kr. 115/90*
1485 sø 10.00-15.30 Brobjergskolen 6. nov.
Lækkert undertøj - sy det selv 12 timer kr. 200/155*
4400 lø-sø 10.00-15.30 Brobjergskolen 29. okt.
Lækkert undertøj 12 timer kr. 200/155*
4401 lø-sø 10.00-15.30 Brobjergskolen 5. nov.

SJÆL, SIND & SANSER

Forladthedskursus 16 timer kr. 310/250*
1637 lø+sø 09.00-16.20 Brobjergskolen 26. nov.
Kinesiologi 21 timer kr. 430/350*
1643 fr 09.00-11.45 Logos 7. okt.

Kinesiologi

20 timer kr. 420
4835 fr-sø 18.00-21.40 Logos 7. okt.
Dit kreative indre barn 16 timer kr. 310/250*
4551 lø+sø Brobjergskolen 8. okt.
Alexanderteknik 20 timer kr. 345
4815 fr-sø 18.00-21.40 Brobjergskolen 7. okt.
Meditation og energiressourcer 15 timer kr. 230/175*
4825 lø+sø 10.00-16.55 Brobjergskolen 12. nov.
Tarotkort 20 timer kr. 345
4840 fr-sø 18.00-21.40 Brobjergskolen 4. nov.

SAMFUND

VHF-certifikat 12 timer kr. 200/155*
4590 lø-sø 10.00-15.30 Sct. Annagades sk. 5. nov.
Meteorologi for sejlere 12 timer kr. 200/155*
4591 lø-sø 10.00-15.30 Sct. Annagades sk. 19. nov.
Voksenpædagogisk grundkursus 40 timer kr. 695
1531 fr-sø 18.00-21.40 Skolebakken 11 11. nov.
Penge til projektet 16 timer kr. 295
1533 lø-sø 10.00-17.20 Ryesgade 7 8. okt.

EDB

WP 5.1/Opsætning 3 timer kr. 140
1567 on 19.00-21.45 Skolebakken 11 12. okt.
WP 5.1/Spaltefunktionen 3 timer kr. 140
1568 on 19.00-21.45 Skolebakken 11 19. okt.
WP 5.1/Formelfunktionen 3 timer kr. 140
1569 on 19.00-21.45 Skolebakken 11 26. okt.
PC - kursus 20 timer kr. 455
4556 fr-sø 18.00-21.40 Vester Allé 15 28. okt.
Tekstbehandling 16 timer kr. 405
4557 lø+sø 10.00-17.20 Vester Allé 15 5. nov.

Tekstbehandling 16 timer kr. 405
4559 lø+sø 10.00-17.20 Vester Allé 15 19. nov.
Windows 3,1 20 timer kr. 455
4560 fr-sø 18.00-21.40 Vester Alle 15 7. okt.

TEMADAGE & FOREDRAG

Brug kroppens sprog "rigtigt" kr. 50
6001 lø 10.00-14.00 Brobjergskolen 29. okt.
Håndtydning kr. 50
6002 ti 19.00 Skovvangskolen 22. nov.
Astrologi kr. 95
6003 ma 18.00-21.45 Skovvangskolen 21. nov.
Parforholdsseminar kr. 145
6004 lø 10.00-16.30 Brobjergskolen 29. okt.
Fra millionær til !! kr. 50
6005 ti 19.00 Skovvangskolen 1. nov.
Brug dine drømme kr. 50
6700 lø 10.00-16.00 Brobjergskolen 5. nov.
Skt. Petersborg kr. 200
6705 ti 19.00 Brobjergskolen 8. nov.

Information og tilmelding:

Frit Oplysningsforbund
Ryesgade 7, 2. 8000 Århus C.
tlf. 86 12 64 22

*- priser er gældene for arbejdsledige, pensionister, efterlønsmottagere og handicappede i Århus kommune.

